

SLOVENSKI NAROD.

Izhaja vsak dan popoldne, izvenredno nedelje in praznike.
Inserati: do 9 petih vrst 4 K, od 10-15 petih vrst 6 K, večji inserati petih vrst 8 K; notice, poslano, izjave, reklame, preklic petih vrst 12 K; poroke, zaroke velikost 15 vrst 120 K; ženitne ponudbe beseda 3 K.
Popust je pri naročilih od 11 objav naprej.

Vprašanjem glede inseratov naj se priloži znamka za odgovor.

Upravištvu „Slov. Naroda“ in „Narodna tiskarna“ Knafljeva
ulica št. 5, pritrilčno. — Telefon št. 304.

Uredništvo „Slov. Naroda“ Knafljeva ulica št. 5, I. nadstropje
Telefon št. 34.
Dopise sprejema le podpisano in zadoštno frankovano.
Rekopisov se ne vrata.

Posamezna številka stane 50 par = 2 kroni.
V inozemstvu 65 par = K 2.60.
Poština plačana v gotovini.

„Slovenski Narod“ velja v Ljubljani in po pošti:

V Jugoslaviji:	V inozemstvu:
celoletno naprej plačan K 300.—	celoletno K 480.—
polletno 150.—	polletno 240.—
3 mesečno 75.—	3 mesečno 120.—
1 25.—	1 40.—

Pri morebitnem povišanju se ima daljša naročnina doplačati.
Novi naročniki naj pošljejo v prvi naročnino vedno **250** po nakaznici.
Na samo pisarna naročila brez poslatve denarja se ne moremo ozirati.

Naša zunanja politika.

Za slovenskega časnika je v današnjih časih najlažje pisati o zunanji politiki. Tukaj lahko zabavljaš in pišeš neumnosti, kolikor hočeš, a nihče ti ne bo oporekal in mnogi ti bodo pritrdili.

Pred vojno se Slovenci sploh nismo pečali z zunanjo politiko in nismo imeli tozadevno nobenega programa. »Politika« je pomenjala v našem jeziku čisto tako vprašanje, kdo bo na primer župan v Hudi luknji ali vratar na glavnem kolodvoru. Razumljivo je torej, da v dobi prevrata nismo imeli nobenega pravega merila za dimenzije zunanje političnih dogodkov, ter smo si vse predstavljali čudovito blizu in lahko.

Marsikaj gre tudi na račun preračunljivosti in demagoštva, večinoma je treba pripisovati to politični naivnosti, ki pišejo, in množice, ki čitajo. Ako bi kdo hotel zbrati vse misli in načrte o zunanji politiki, kar se je tekom zadnjih treh let napisalo v našem časopisu, bi lahko izdali lepo zbirko »ribniškihi«.

Tako na primer se je pojavila v časopisu trditev, da ni bilo treba mobilizacije, kar se je utemljevalo prilično takole: Velika antanta ima v prvi vrsti dolžnost, da iztrga Karla iz Madžarske. Torej smo imeli samo od nje zahtevati, da to dolžnost izvrši.

Po tem razumevanju bi torej imel vodja naše zunanje politike samo dolžnost, da napiše antanti noto približno tebe vsebine: S tem Vas obveščamo, da je Karel priletel na Madžarsko, ter Vam odstopamo njegov akt v primerno rešitev. — Radoveden sem, kakšen uspeh bi imela naša nota antanti? Angleška bi bila v tem slučaju desinteresirana, Italija bi bila stala na tihem na Madžarski strani, Francija je celó na tem interesirana, da se na Madžarskem zopet vgnezdijo Habsburžani, pridobe še Avstrijo in tako zavarujejo, da se te dežele priključijo Nemčiji. Antante ni napotila k nastopu vrnitve Habsburžana nego naša energična akcija, katera je preplašila antanto samo, ki se je bala, da bi mi preveč energično ne prišli Madžarov. Šele naša mobilizacija je prisilila antanto, da se je zganila. Tolikokrat se po našem časopisu zabavlja, da naša zunanja politika nima nobene iniciative in da vse prepuščamo antanti. Če pa hočemo nastopiti iniciativno, se zopet kregajo, zakaj ne prepuščamo iniciative antanti! Bethlen je sam priznal, da se je Madžarska uklonila samo radi mobilizacije, vsi češki listi, zlasti pa socialistični, proslavljajo uspeh mobilizacije, ki je

preprečila vojno, mobilizacijo je odredil Masaryk, ki menda ni trčen militarist in ki je v nekem svojem nagovoru jako lepo povdajal njen pomen in uspeh, — pri nas se pa piše, da je bila mobilizacija nepotrebnost, »ker je drugih sredstev dovolj.« Rad bi vedel, katera Diplomacija mora imeti prisilna sredstva, kakor mora imeti sodnik zandara in ječo. Res, da vojaštvo ni edino prisilno sredstvo, država ima na razpolago tudi na primer gospodarski in finančni pritisk. Toda koliko bi s tem dosegli proti Madžarom.

Druge zunanje politične točke, ki se je ponavljala v zadnjih dnevih, je bolgarsko vprašanje. V tem oziru vlada veliko nasprotje v naziranju med celotnim srbskim in med znatnim delom slovenskega predvsem klerikalnega tiska. In vendar moramo priznati, da tudi Srbi kaj vedo in da vsaj nekoliko poznajo Bolgare. V našem časopisu se je pa postavila kar enostavno zahteva, naj se takoj združimo z Bolgari. Res, da smo etnografsko en narod, toda diplomacija ne more delati s folklorom! Kakšen ropot je bil svoj čas, ko je Avstrija anektirala Bosno ali ko se je Rumelija združila z Bolgarsko! Ako bi Bolgari tudi v resnici in iskreno hoteli, da se z nami združijo, je to vprašanje tako širokega mednarodnega značaja, da bi ga ne mogli enostavno rešiti na tak način kakor so se na primer v poslednjih časih »ujedinjevala« razna pokrajinska društva v naši državi. Mi bi tako ujedinenje želeli, toda ali ga hočejo tudi Bolgari, Slovenski politiki zatrijujejo, da hočejo, nato srbski ne vedo o tem ničesar. Obratno. Naša vlada se je morala neprestano truditi, da bi dosegla od Bolgarov lojalno izpolnjevanje mirovnih dogovorov, a niti tega ni dosegla v prav znatnih točkah. Bolgari nočejo plačati vojne odškodnine, nočejo razorožiti, nočejo izročiti vojnih krivcev, nočejo prenehati z makedonsko organizacijo itd. K ljubezni ni mogoče siliti nikogar in tudi k skupnemu življenju ne. Kdo nam jamči, da je Stamboliški bolni nego Radoslavov in mladi Koburžan bolni, nego stari? Naša diplomacija ne more glede Bolgarov storiti ničesar drugega, nego gledati, da se drži mirovnih pogojev. Nadaljni razvoj stvari je odvisen od Bolgarov samih in od mednarodnega političnega položaja.

Kritiziralo se je zelo ostro postopanje naše vlade napram Albaniji. A menda ne bo nihče zahteval, da pustimo mejo odprto in nezavarovano proti armavtskim napadom!

Bog si vedi, kaj se je še vse očitalo naši diplomaciji. Naprimer, da se drži mirovnih pogojev! Kakor da bi imeli v rokah kako drugo pravno sredstvo, kakor pa mirovne pogodbe! Pogodba ali vojna, eno ali drugo, a tretjega nimamo. Mirovne pogodbe za nas gotovo niso idealne, toda če pogledamo, kakšna sredstva smo imeli na razpolago, da jih dosežemo, moramo reči, da tudi niso tako slabe. Treba je povdajati, da je mir izšel iz vojne in odločitev je padla v Makedoniji in na Flanderskem. Ententa ni imela nobene obveznosti napram Hrvatom in Slovincem, nego samo napram Srbom, ki so bili zavezniki. V diplomatskem boju so si stali nasproti inte-

resi Srbije in interesi Italije, ki je pa tudi ugleden član antante. Pri takem položaju smo dosegli, kar je bilo približno mogoče, in kar smo podpisali, tega se moramo držati.

V političnem boju ima vsakdo pravico kritikovati vlado in vsa njena dejanja. Toda lastni ugled zahteva, da se tako kritikovanje giblje v mejah stvarnosti. Splošno zmerjanje na vse plati, da so naši vodilni možje, ki imajo za sabo toliko izkušenj in uspehov, sami nesposobnejši in korupcijonisti, pa gotovo presega meje stvarnosti in se grdo sliši. Zlasti če prihaja od Slovincem, ki so doslej tako malo pokazali v zunanji politiki.

Politični položaj in ministrska kriza.

— Beograd, 14. nov. (Izvirno.)

Naš splošni politični položaj lahko označimo z dvema, sedaj aktualnima dnevnima vprašanjema: akutna ministrska kriza in albansko vprašanje. Od sobote dalje se vraščanje rekonstrukcije sedanja vlade ozir. izpremembe osebnosti, kajti kurz vlade ostane še nadalje isti, čimbolj forsira od nekaterih mlajših struj v radikalni stranki. Parlamentarna situacija je v toliko izpremenjena, da se tekom tega tedna izvrše nekatere osebnostne izpremembe v vladi. Radikalni klub je tekom zadnjih dni imel neprestane dolgotrajne seje, ki so bile mestoma zelo temperamentalne in burne. Najmlajša struja je vehementno napadala nekatere demokratske ministre. Ta skupina še vedno vztraja na zahtevi, da prevzemo radikalci resore finančnega in notranjega ministrstva. Predsedniku Nikoli Pašiču se je vključ v viharjem posrečilo še vedno obvladati situacijo v radikalnem klubu s svojo avtoriteto. Pašič je na včerajšnji seji popolnoma zmagal. Po daljši debati včerajšnje seje, ki je trajala dopoldne in celo popoldne do 20. zvečer, je radikalni klub sklenil, da se koalicijski z demokracijo mora nadaljevati v bodočnosti, ker je potrebna. Sklenjeno je bilo, da se takoj prične z nadaljevanjem pogajanj z zastopniki demokratske stranke.

Za delegate k tem pogajanjem so bili potrjeni Liuba Jovanović, Vučković in Grim. Ta delegacija ima danes dopoldne pod kontrolo predsednika g. Nikole Pašiča pričeti pogajanja z demokracijo. Končno je radikalni klub preciziral svoje stališče o vladni koalicijski z nastopno resolucijo:

Radikalci v načelu pristajajo na to, da se tudi v bodoče nadaljuje skupno delo z demokracijo, da se

imajo takoj obnoviti razgovori z demokracijo zaradi sporazuma.

V parlamentarnih in političnih krogih pričakujejo, da bo ta kriza rešena tekom dveh dni, ker ne vsebuje načelnih političnih točk, marveč gre samo za osebnostne izpremembe. Pričakujejo, da podasta danes svojo demisijsko ministerstvo Jovanović in minister za izenačenje zakonov g. Marko Trifković. Demisijsko ministrstvo pravde Gjurišić, Stališče ministra notranjih del g. Svetozarja Pribečevića je neizpremenjeno, G. Pribečević obdrži še nadalje svoj portfelj.

— Beograd, 14. novembra. (Izv.)
Kakor je izvedel vaš dopisnik, je sklicana seja glavnega odbora SKS na dan 21. novembra v Ljubljani. Na tej seji se določi stališče SKS napram sedanjim političnim situaciji. Seji bo prisostvoval tudi minister Pucelj.

— Beograd 14. novembra. (Iz.)
Z ozirom na sedanje vladno krizo krožijo v političnih krogih različne kombinacije glede osebnih izprememb v vladi. Tako je bila včeraj v političnih krogih razširjena vest, da bo vodstvo zunanje ministrstva poverjeno g. Svetozarju Pribečeviću in da prevzame notranje ministrstvo dr. Ninčević. Radikalci sami uvidevajo, da so šli v svojih zahtevah predač in skušajo položaj omiliti.

— Beograd, 14. novembra. (Iz.)
V radikalnem klubu je prodira struja, ki zahteva osebnostne izpremembe v vladi. Tako je prišlo do delne vladne krize. Demisionirata minister Trifković in minister pravde Gjurišić. Včeraj je imel ves dan radikalni klub sejo, na kateri je razpravljalo o politični situaciji. Popoldanska debata je bila zelo burna. V debato so posegli poslanec Srškić, Prodanović, Teržić minister Uzunović in minister Trifković. Poslanec Sr-

škić je v imenu bosanskih radikalcev zelo ostro napadal sedanje vlado, posebno finančnega ministra, zahteval je pa tudi odstop ministra Trifkovića. Po seji so se ugledni radikalna osebnost izjavila o položaju v radikalnem klubu: »Sramota! Vsi hočejo postati ministri!«

VOLILNI ZAKON. — DEMISIJA MINISTRA TRIFKOVIĆA.

— Beograd, 14. novembra. (Iz.)
Na današnji dopoldanski seji ministrskega sveta predložil minister za izenačenje zakonov g. Marko Trifković v razpravo volilni zakon. V parlamentarnih krogih smatrajo za gotovo dejstvo, da minister g. Marko Trifković takoj nato poda svojo demisijsko.

Kritični razvoj dogodkov v Albaniji.

Definitivna meja. — Nota naša vlade zaveznikom.

— d Rim, 13. novembra. Na seji veleposlaniške konference dne 9. t. m. so se sprejeli končni sklepi o albanskim mejah ter se je med zavezniki dosegel sporazum, ki v albanskem vprašanju sprejema italijansko stališče. Konferenca je odobrila tudi noto, ki jo je Zveza narodov poslala vladam v Tirani in v Beogradu glede albanskih mej. Po vsej priliki je veleposlaniška konferenca pri jugoslovnski vladi energično zahtevala, da umakne svoje čete. »Petit Parisien« dodaje na to, da je Italija prva priznala albansko vlado v Tirani, da jo priznava danes tudi Francija in Anglija in da so albanske meje definitivno določene.

— Beograd, 14. novembra. (Izv.)
V vladnih krogih smatrajo, da je vraščanje ureditve albanskih mej stopilo v kritični štadij. Naša vlada je v tem oziru prejela od zaveznikov iz Pariza noto, ki definitivno rešuje albansko vprašanje in določa definitivno mejo. Kot meja je določena ona iz leta 1913. Zavezniki so tudi v noti javili, da je imenovana medzavezniška razmiselnostna komisija za Albanijo. V noti pa ni navedeno, oziroma določeno za nas navedeno mesto v komisiji. Naša vlada je glede tega zavzela na zadnji seji ministrskega sveta odločno stališče, da se razmiselnostno vprašanje ne more rešiti brez naše udeležitve. Vlada je izdala noto, kjer je točno formulirala svoja stališča: 1. Nota zaveznikov se vzame na znanje. 2. Kraljevina SHS je vedno dosledno spoštovala in izpolnjevala vse dosedanje mednarodne pogodbe (tako trianonsko, saintgermansko in druge). 3. Kraljevina SHS ne more pristati na one, v noti določene meje proti Albaniji, kjer so ogroženi lužni kraj naše kraljevine. Vlada vsled tega ne more prevzeti nikake odgovornosti za bodoče nemire in nered v tem delu Evrope.

— Beograd, 14. novembra. (Izv.)
Oficijelno še ni objavljeno, ali je naša

Gledališče, občinstvo, kritika in drugo

Rogoz, kolikor vem, se je kot dramatičnega igralca našel šele v Ljubljani. Da je prešel v »velikok« stroko, je bila srečna misel in mi ga znamo ceniti v polni meri. Šest je ognjevit duh, poln navdušenja in srka s pridom v seboj, kar kje vidi dobroga in kar je predstiral na Ruskem (mislim, da je bil tam?). Je kakor dober mož; ni še do konca izvet. Zelo smo mu hvaležni, da se je vrnil v domovino.

Kdor primerja današnje režije s predvojnimi, mora konstatirati velikanski pokret navzgor, in ne razumem gospoda V. F. J., zakaj se boji, da bi nas nove smeri gledališke umetnosti našle nepravilne. Vse lepo polagoma. Narava ne dela skokov, tudi ne pri stvarih, kjer so udeleženi človeški mozgani.

Če pravi V. F. J., da vlada pri našem občinstvu apatija, je to le deloma res. V celem je obisk drame boljši, nego je bil prej. Zlasti kvalitativno bolj, t. j. ljudje hodijo v gledališče iz zanimanja do stvari, ne iz »narodne dolžnosti«. To je posledica tega, da se so-

daj bolje igra. Čim bolje se bo, tam raje bodo ljudje prihajali. Apatični so le oni, ki ne morejo prenesti otroških let našega gledališča in vedno mislijo le na najboljše odre. A kdor hoče gledati moške dobe, se mora sprijazniti tudi z njegovim detinstvom.

Po drugi strani so apatični oni, ki hodijo kar tako v gledališče, da ubijejo večer, a so preneizobraženi, da bi sploh stopili v kako razmerje do umetnosti.

Blaziranost (pravo in še bolj narajeno) vidimo le tam, zlasti pri gotovem ločnem občinstvu, kjer sede ljudje, ki se pogosto vajo po kupčijah in zabavah v tujino ter prinašajo s seboj tudi mogočne gledališke utise, ne da bi bili zmorni, jih pravilno aplicirati na naše gledališče.

Tako je res dokaj ljudi, ki ne zganajo z roko, in naj je bila predstava še a tako ljubezno pripravljena in je se gale daleč nad ono relativno dobroto, katero smemo danes pri nas sploh zahtevati. In zdi se mi, da je zlasti ona jara gospoda, ki si je zadnja leta denarno opomogla, prepričanja, da je ploskanje v gledališču nekaj »ordinarnega«, kar se spodbodi morda za galerijo, ne pa za prvi rang.

Včasih gledam konec aktov takole na ljudi in vidim po ložah polno lepih dam, ki pa z dolgočasnim obrazom strme pred seboj in ne ganejo z roko, in naj je bil akt še tako hvale vreden. Tudi v operi (tam še bolj) je isto. Naj Rukavina, pevci, orkester delajo čudeže, naj Skružni ustvari dekoracijo, ki bi bila dosti dobra za vsak prvi oder — prvi rang prodaja dolgočasna zija, kadar pade zastor. Pravijo — jaz na poznam razmer tako — da je zlasti gotovo abomna pri gledališču samem že naravnost razupiti. Nobene premije si ne upajo dati na oni dan, ker ne vedo sodelujoči po načinu aplavza nikdar, ali je predstava ugalala ali ne.

To mrtvilo je morda res deloma zakrivila ona kritika, ki je bila v naših listih vedno le za to tukaj, da je imel list tudi rubriko »Gledališče« napolnjeno s črkami. A deloma je poleg vsega drugega temu kriva tudi tista gnusna ljubljanska nenavdušenost in breztemperamentnost, ki je vzrok, da se n. pr. pri najsvetnejših sprejemih včasih ne izvije na cesti ni en »živio« iz gostih vrst zijačih množic. Spominjam se, ko so prišli koroški otroci. Ti so navdušeno klicali in mahali z zastavicami,

Ljubljana pa je nemo zijala, zijala, zijala; razen par ljudi.

To sem napisal že tisti dan, ko sem bral članek v »Jutru«. Med pisanjem me je prijatelj opozoril, da ima tudi »Jugoslavija« z dne 30. oktobra članek g. arh. Kregarja, ki se peča z gledališčem, pravzaprav pa le z mojo osebo. Zdej sem stvar prečital.

G. Kregarjev članek je nastal, to se jasno vidi, v obrambo igralca in igralk, katerih v referatu o drami »Ljubzen« nisem kratkoma kar čeznoč pohvalil. Če sem odkrito povedal, kaj mi ni ugajalo, in če sem rekel, da bi po mojem čutu vloga Wintrove Sarčevića bolje pristajala, sem to storil — kakor v vsakdo, ki pozna ton mojih spisov b gledališču — z vsem respektom, z vso benevolenco in izrazito kot človek, ki hoče delati konstruktivno in se čuti zaveznika, ne pa sovražnika našega gledališča.

Toda to izkušnja z g. Kregarjem mi kaže, da ne pomaga nič: Hvali vse, vprek, pa boš pri igralstvu najduhovitejši kritik! Seveda potem pride pa g. V. F. J., ki pravi konstatira, da je publika apatična, ker je onih pavslnih pohval do grla sita. Torej kaj?

No, mislim, da je moja srednja linija vendarle edino pravilna, čeprav mi je g. arh. Kregar dokazal, da ne razumem o teh stvareh sploh ničesar. On bere najprvo nekaj collegium publicum o tem, kako se postane, rekel bi, profesor gledališke kritike. Dalje iz česa ima taka kritika prvič, drugič, tretjič obstojati. To je, čeprav spominja malo na Beckmesserja iz Meistersingerjev, zajeto gotovo iz kakšne čisto pametne knjige in je lastnik take knjige morda g. Šest. Prosim vse naše dnevnike, naj si kar namaste take akademično diplomirane recenzente. A g. Kregar sam priznava, da bi jih bilo komaj dobiti.

Razumem, da mora operni kritik brezpogojno imeti precej formalne glasuhe izobrazbe in ne zadošča za tako mesto le glasuhe uživalec, ki zna morda nekoliko klavirja in je sicer izobražen človek. Zato bi n. pr. ravno jaz ponudbo, naj bi pisal operne recenzije, odločno odklonil, dasi sem dovolj muzikalén, da čisto natanko opazim, kaj je na kaki muziki ali njenem prednašnju dobrega in vrednega.

vlada to noto že odposlala zaveznikom. Kolikor je posneti iz zunanjih poročil, je s to noto v zvezi dejstvo, da je Zveza narodov v Ženevi poslala udeležencem vladam, t. j. Beogradu, Atenam in tiranski vladi obvestilo, oz. poziv, da takoj odpošle svoje delegate na sejo Zveze narodov zaradi ureditve albanskega vprašanja. To obvestilo je sredi prejšnjega tistega dne.

ZAKAJ ANGLEŽI PODPIRAJO ALBANCE?

— Beograd, 13. novembra (Izv.) Že na londonski konferenci leta 1913. Srbiji priznalo in od tedaj nam pripadajo ribiško soto Lin ob Ohridskem jezeru, kakor smo že javili, veleposlaniška konferenca sedaj definitivno priznala Albaniji oziroma vladi v Tirani, da se to odločilo je značilno dejstvo, da se je pred nedavnim časom v Londonu ustanovili albansko-angleški sindikat — družba za eksploatacijo ribolova na Ohridskem jezeru, ki je zelo bogato raznih rib. Angleški strokovnjak Temperly je v prilog temu sindikatu zahteval mejo na jezeru. Za ribolov najvažnejšo postojanko soto Lin oziroma je priznal Albaniji. Lin je odločilna postaja za razvoj in napredek ribištva na Ohridskem jezeru. Da priključijo Angleži svoje spekulacije, so potem dovolili korekturo pri Prizrenu in v Podgorici.

AKCIJA MIRIDITOV PROTI TIRANSKI VLADI.

— Beograd, 13. novembra. »Politika« poroča iz Prizrena: Miriditi so zmagovito končali svoje poslednje uspehe proti četam tiranske vlade. Po zadnjih poročilih beguncem na našem ozemlju so tiranske čete popolnoma potolčene ter se je izvedla tudi razorožitev njihovih ostankov na vsem ozemlju, kjer bivajo Miriditi. Desorganizacija tiranskih čet je zagotovila popolni uspeh Miriditov.

— d Beograd, 13. novembra. Iz Podgorice poročajo: Miriditi so včeraj zavzeli soto Kalmeli na potu med Skadrom in Lješem. S tem je pretrgana zveza med Skadrom in Tirano. V Skadru je zavladala silna panika. Mislijo, da bodo miriditske čete v dveh, treh dneh prišle v Skader. Zastopnik vlade dr. Ašiku je dobil od Marka Gjonija, predsednika miriditske republike, brzojavko, v kateri se kot absolutno neresnična dementira vest italijanskih listov, da so naše čete vdpirale Miridite.

Politične vesti.

— Demokratska stranka je včeraj v nedeljo priredila zaupne sestanke na Bledu, v Trebnjem, Smartnem pri Ljubljani, na Vrhniki in v Novem mestu. Prihodnje nedelje bodo zaupniški sestanki po vseh onih krajih, kjer so se prijavili zanje.

— Sustersičevske spletke. V zadnjem času so vzeli klerikalci zlasti na piko samostojno kmetijsko stranko, katero bi radi na vsak način iztisnili iz vlade. Zato pišejo klerikalni listi neupodobne o sporih, ki so baje na dnevnem redu med samostojnimi kmeti in radikalno - demokratsko koalicijo. To kampanjo podpira, kajpak tudi Sustersičev »Resničar« v »Avtonomist«, ki je danes celo serviral raco, da odstopi minister Pucelj in da se za njegov prtljaj poteguje poslanec dr. Žerjav, da bi potem lahko ribaril med samostojnimi kmeti za — demokrate. Ne zdi se nam vredno zavračati »Resničarjev« budalosti glede dr. Žerjava, kar pa se tiče samostojne kmetijske stranke, bo leta že sama obračunala s Sustersičevim poberlajntantme.

— Italija in Jugoslavija. V članku pod tem naslovom v »Edinosti« izvaja Ivan M. Čok nastopno: »Predvsem ne gre podcenjevati Jugoslavije. To je država, ki je po obsegu le malo manjša od Italije in ki ima skoro 14 milijonov prebivalcev, kar je že samo na sebi vsakega uvaževanja vredno število, ki pa bode pri poznani rodovitosti zdrave jugoslovske rase v bližnji bodočnosti gotovo jako naraslo. Pri tem ne smemo izpustiti iz vida dveh važnih dejstev: prvo je to, da se bo v bližnji prihodnosti gotovo izvršilo zblizanje med Jugoslavijo in Bolgarijo; na tem zblizanju dela danes vsa Bolgarska, uradna in neuradna, s polno paro. Če do danes to stremiljenje v Jugoslaviji še ni našlo tistega odziva, ki ga Bolgari žele, je razlog v tem, da je vendar še preblizu tisti čas, ko so agenti nemškega hlapca in po nesreči bolgarskega kralja Ferdinanda hujekali proti Srbiji na najzvernejši način. Toda danes stojijo ti zločinci, na čelu jim biva odgovorna Ferdinandova vlada, in s tem moralno seveda tudi Ferdinand sam, pred obojmo celogo bolgarskega naroda. Če se Bolgarom posreči — in današnja vlada ima najboljši namen — da bodo točno izpolnjevali sankcije, ki jih jim nalaga neuveljavljeni mir, potem pri srbijanskem seljaku, ki ne samo ne pozna sentimentalnosti, ker je preveč realen, ampak zna v svoji realnosti biti tudi do skrajnosti postrvovalen, ne bo več ovira, da se sme Bolgarska približati Jugoslaviji. Taka Velika Jugoslavija bo vselej, ki bo suvereno gospodarila na Balkanu in bo mečila na Jadransko, Egejsko, in Črno morje. To mora zlasti Italija imeti pred očmi, ker bo to njena soseda. Drugo važno dejstvo, ki danes ne prihaja v poštev, je Rusija, čim se njene razmere konsolidirajo. Ni dvoma, da bo Rusija, ki je bila vedno zaščitna balkanskih Slovanov, prenesla svojo zaščito na Jugoslavijo, odnosno na bodočo Veliko Jugoslavijo (z Bolgarijo), zlasti ker med Rusijo in Jugoslavijo ni nikakih interesnih nasprotij. Velika pogreška je torej podcenjevati Jugoslavijo.«

— Pred novo vojaško akcijo proti sovjetski Rusiji? Komunistični listi poročajo baje iz popolnoma zanesljivega vira, da organizira maršal Foch v Ameriki močno propagando za novo vojaško intervencijo proti Rusiji. Maršal Foch je baje izjavil predsedniku Hardingu, da obstoj sovjetske Rusije pomeni neprestano nevarnost za evropsko ravnotežje in gospodarsko obnovo. Nadalje poročajo, da imajo francoski delegati za razorožitveno konferenco v Washingtonu nalog, naj razširijo med udeleženci konference protirusko agitacijo.

— Česa treba Nemčiji in še komu? »Prager Tagblatt« piše: Cesar je Nemčiji in drugim deželam nujno treba, da niso ljubimivi izglajevalci parlamentarnih sporov. Cesar nujno potrebuje, to je vsakdo človek, hlapec, ki se postavi široko na svoje noge, ki ne govori kakor je všeč ljudem, ker nam je treba svojeglavnega, zoprnega, ostrega moža, ki bi se ga parlamentarni eleparji nekoliko bali! — Treba moči brezobzirne energije in trdnih načel!

— Svečana spominska proslava italijanskih novinarjev, padlih v svetovni vojni. Te dni se je vršila v Rimu svečana spominska proslava italijanskih novinarjev, ki so bili žrtve svetovne vojne. Proslave se je udeležil tudi ministrski predsednik Bonomi in drugi državniiki. Novinar Barzilai se je v letem govoru spominjal nad 30 italijanskih novinarjev, med njimi Cezarja Battistina, ki so padli v vojni.

— 500 novinarjev na washingtonski konferenci. Kakor poročajo ameriški listi, je dospelo v Washington 500 novinarjev iz vseh delov sveta, da prisostvujejo razorožitveni konferenci.

— Kongres bolgarskih agrarcev. Ki bi se imel vršiti 21. t. m. v Sofiji, je odgođen na nedoločen čas.

— Madžarski dnevnik v Pragi. »Slovensky Denik« poroča, da namerava madžarski krščanski socialci izdati v Pragi svoj madžarski dnevnik.

— Kako je italijanski general ne-kavalerko postopal s kraljem Petrom. Italijan, general Bertotti se je koncem oktobra v neki časnikarski polemiki nanašal s svojim postopanjem s kraljem Petrom po begu preko albanskih gor. General Bertotti je pravil tole: Ko se je kralj Peter peljal na italijanski torpedovki proti Valoni, je radiotelegrafno svojim sporočil svoj prihod v Valoro. Tam je kazal, kakor da hoče ostati dalje časa. Bertotti pa ga je hitro opozoril, da to ni mogoče, kar je kralja Petra jako razburilo. Bertotti pravi dalje, da je kralj hotel spraviti v Valoro svojo konjeničko divizijo in nekatero drugo vojaško oddelke, kar je njega napotilo, da je šel takoj k kralju Petru in mu ukazal, da mora tekom štiri dni odpotovati. Pravi, da je bil kralj radi tega znova zelo razburjen. Bertotti izvaja iz tega, da so se Srbi že takrat hoteli polastiti Albanije do Jadranskega morja, kar pa je on, general Bertotti, preprečil! Italijanska jav-

nost mu svedoča tega ne verjame. Bertotti pa se je vendar javno pobahal, da je postopal s kraljem Petrom precej ne-kavalerko, kar postavlja tega italijanskega generala v prav nečedno luč.

— Avtonomija za Ukrajince? Nemški listi poročajo, da bo dala Poljska na pritisk Francije Ukrajince avtonomijo, kar pa je zanikal zunanji minister Skirmunt. Socialistični »Robotnik« pa piše, da je Briand spregledal poljski vladi, da mora biti vprašanje avtonomije do sredi decembra ugodno rešeno, ker bi Francija v nasprotnem slučaju ne podpirala več poljskih zahtev po vzhodni Galiciji.

— Millerand o francoski politiki. Predsednik republike Millerand je imel na dijaškem kongresu v Mont Pellieru govor, v katerem je izjavil, da je Francija nadvse miroljubna država, da pa zahteva neizprosno izpolnitve obveznosti, ki izvirajo za njo iz reparacij in popolne varnosti. Kakor hitro bo Francija dosegla svoje pravice, je ne bo ničesar več odvrnila od tega, da ne bi vzpostavila s vsemi državami mirovnih odnošajev in resničnega prijateljstva, katerega bi ne kalilo nobena zahrbitna namere.

— Kdaj bo Italija izpraznila tretjo dalmatinsko ceno? Italijanski poslanik v Beogradu grof Manzoni je izjavil uredniku »Politike«, da bo Italija izpraznila tretjo dalmatinsko ceno takoj, ko pride do diplomatskih odnošajev jugoslovske vlade.

— Italijani proučavajo nacionalna vprašanja v Pragi. Kakor poročajo iz Prage, je dosel tja tirolski guverner Ceredaro, ki hoče proučavati vprašanja narodnostnih manjšin.

NOVA OZGOJNA METODA KMETIŠKIH OTROK V POLJEDISTON.

Beograd, 13. novembra.

Na inicijativno poljedelskega ministrstva in poljedelskih združenj je v Beogradu odprta prva poljedelska razstava po ameriškom vzorcu. Slavnostni otvoritvi sta prisostvovala med drugimi poljedelski minister Ivan Pucelj in patrijarh Dimitrije. Razstavo je danes obiskal tudi N. Vel. kralj Aleksander. Zanimivi so poljedelski prideiki srbskih kmetiškot, organiziranih v poljedelskih klubih po ameriškem vzorcu.

Mnogi ekonomci, duhoviti in učitelji so v svojih vaseh osnovali otroške klube. Vaska šolska mladina je zemljo, ki jo je dobila od svojih roditeljev, obdelovala za najraznovrstnejše poljedelske prideleke, kakor fižol, krompir, koruzo itd. in se tako učila modernega in racionalnega obdelovanja zemlje.

Desetaj se je v Srbiji ustanovilo 38 takih klubov z več kot 2000 člani. Nihki okraj je v tem pogledu pokazal največjo aktivnost. Deca je tam pridelala za dve tretjini več krompirja, kakor njihovi starši. Merodajni faktorjem v kmetijski stroki priporočamo, da študirajo to novo vzgojno metodo v kmetiškem pouku, metodo, ki je praktična in dovede kmetstvo do krasnih uspehov v umnem gospodarstvu in kmetijstvu.

IZ NAŠE KRAJEVINE.

— Veliki viharji ob dalmatinski obali. Iz Splita javljajo, da je dne 10. in 11. t. m. ves čas besnela na morju silna burja. Parniki niso mogli odpluti iz luke. Pri Zadru je naselidel parnik »Metkovič«. Radi silnega viharja na morju se je potopil v četrtke med otokoma Moterjem in Vrgado, severozapadno od Šibenika parnik »Zenit«, ki je plul poln soli iz Paga v Split. Usoda posadke, ki je obstajala iz kapetana in 12 ljudi, še ni znana. Verjetno je, da so vsi izgubljeni. Dalje javljajo, da je v četrtke popoldne burja prevrnila Steinbeisov vlak na potu iz Knina v Drvar. Prevrnili so se vsi potniški vagoni nedaleč od postaje Golubič. K sreči se je nezgoda pripetila v ravnini ter sta bili samo dve osebi težko ranjeni. Nekoliko oseb je lahko ranjenih.

— Mednarodni invalidski kongres v Beogradu. Medzavezniki odbor v Parizu, ki ima reševati invalidsko vprašanje, je preko naše delegacije poslal vladi v Beogradu predlog, naj bi bil prvi njegov prihodni kongres 1. 1922. v Beogradu. Ti kongresi so se doslej, kolikor je znano, sestajali v Parizu, Londonu, Bruslju, Rimu in Ženevi. Letos bi se po sporazumu imel vršiti v Beogradu, pa se je radi težavnih razmer, v katerih se nahajamo, odgodil na prihodnje leto.

— Dvorno perilo. Iz Beograda poročajo, da je te dni strokovna komisija ministrstva za trgovino sprejela dobavo perila za novi dvor. Komisija je konstatirala, da je dobava popolna in da je vse perilo iz najfinjšega platna. Posebno lepo je izdelan na porilu kraljevski grb. Perilo je dobavila francoska tvrdka Raf v Lyonu.

— Pomoč Bitolju. Beogradska »Tribuna« piše o razmerah v južni Srbiji in zahteva, da vlada kolikor mogoče hitro pomaga Bitolju, ki je med vojno zelo trpel v vsakem oziru. Bitolj je za vso našo kraljevino velikega gospodarskega pomena, ki pa ostane fluzoren, dokler se ne razširi železniško omrežje v južni Srbiji.

— K zagrebški sekciji jugoslovskega novinarjev je pristopil kot ustanovni član neimenovani mecen s znanim 8000 K, kot dobrotniki član pa Jugoslovska banka z zneskom 5000 K. Pokolnik Dražutin Pisanč je zapustil sekciji legat v znesku 1000 K.

— Smrt narodnega delavca. V Beogradu je umrl, star 84 let, bivši finančni minister in poslanik v Rimu Gjoka Pavlovič. Pokolnik je bil svoječaso tudi predsednik kassijskega sodišča.

Zbor notarjev Slovenije.

Odločen protest slovenskih notarjev proti novemu pristojbinskemu zakonu in proti zakonu o poslovnem davku.

Ljubljana, 13. novembra.

V sejni dvorani mestnega magistrata je danes ob 11. dopoldne otvoril predsednik notarske zbornice v Ljubljani, notar g. Aleksander Hudovernik zbor notarjev Slovenije. Zborovanja se je udeležilo 35 notarjev iz raznih krajev Slovenije. Kot zastopniki interesiranih javnih korporacij in državnih oblasti so bili prisotni: dvorni svetnik dr. Janko Babnik, načelnik oddelka ministrstva pravde v Ljubljani, nadsvetnik Jerovec in Pajnič, zastopnik delegacije ministrstva financ v Ljubljani dr. Danilo Majaron, predsednik odvetniške zbornice v Ljubljani, dr. Viljem Krejčič, odvjetnik, sod. svet. Lajovic za »Društvo slov. sodnikov«, tajnik Ivan Mohorič za Trgovsko in obrtno zbornico, okr. glavar Škarja za SKS, g. Gustav Pirc, predsednik »Kmetijske družbe« in posl. Brandtner.

Zbor je otvoril predsednik notarske zbornice g. Aleksander Hudovernik s kratkim otvoritvenim nagovorom, poudarjajoč, da so bili slovenski notariji v Avstriji vedno v prvih bojnih vrstah za pravice slovenskega naroda in da sedaj, ko so svobodni v svobodni državi, prvič po daljšem času zborujejo. V znak udanosti kraljevi rodbini in državi je zbor vzkliznil s predsednikom: »Nj. Vel. kralji Aleksander naj živi!« Kralju je bila poslana udanostna brzojavka. Zbor je nato izvolil prezidij in sicer za predsednika g. Aleksandra Hudovernika, za podpredsednika dr. Ivo Sorlija, in dva zapisničarja notarija Rado Jercha iz Konjice in not. kand. dr. Grobelnika.

Ker je zbor z veliko stvarnostjo in na podlagi strokovnjakega znanja razpravljal o važnih, v naše javnopravno in gospodarsko življenje globoko segajočih vprašanjih — o takšah, pristojbinah in o poslovnem davku — smatramo za umestno, da podamo o tem zboru čim obširnejše poročilo. Poročili notarija g. Aleksandra Hudover-

nika o pristojbinah in notarija g. dr. Kuharja o poslovnem davku sta bili stvarni, zanimivi in podprti s strogo strokovno-pravnimi argumenti. Zbor je soglasno sprejel obširni resoluciji, ki so predložila delegaciji ministrstva financ in drugim merodajnim oblastem.

Na podlagi referata g. Aleksandra Hudovernika o pristojbinskem zakonu, kateri referat približno v naslednjih dneh, se je zbor izrekel proti sedanjemu časovnemu zakonu o državnih trošarin, takšah in pristojbinah iz sledenjih razlogov, ker zakonu manjka sistematika in preglednost, ker ne ustreza v gotovih pravnih slučajih modernim načelom odmere pristojbin, ker se morajo pristojbine plačati v naprej, ker se je odmera pristojbin odvzela juridično in finančno nepravilno izobraženim finančnim uradnikom in še iz drugih praktičnih razlogov.

Na podlagi poročila g. dr. Andreja Kuharja o davku na poslovni promet se je zbor v zadevnih resoluciji izrekel za to, da je zakon v formalnem oziru pogrešen, ker ni odobren od zakonodajne skupščine, ker ta davek ogroža existenco prostih poklicev z akademsko izobrazbo, zlasti existenco notarjev, odvjetnikov, zdravnikov in drugih sličnih poklicev. K resoluciji je bil sprejet tudi dodatek notarija Uslakarja, da se davek na poslovni promet notarijem predpiše pavšalno, dokler se zakon ne ukine, oziroma izpremeni.

Zbor je nadalje razpravljal še nekatera druga stanovska vprašanja.

Končno je bilo po sprejetih referatih osnovano »Društvo slovenskih notarjev v Ljubljani«.

V odbor so bili izvoljeni gospodje: dr. Andrej Kuhar, predsednik; dr. Fran Horvat, podpredsednik; dr. Ljudevit Grobelnik, tajnik; Niko Lenček, blagajnik; dr. Anton Barle, dr. Ivo Sorli in Ivan Uslakar, odborniki.

Gospodarske vesti.

— g Nacjonalizacija tovarn za sardine v Dalmaciji. Pred vojno so bile vse tovarne za sardine v tujih rokah. Bile so last tvrdke C. Warhanek ali »Societe Generale«. Warhanekove tovarne je prevzela letos splitske »Industrijska banke«, ki je osnovala delniško družbo »Sardina«. Sedaj na poročajo, da bo ljubljanska »Slovenska banka« izvedla nacionalizacijo tovarn, ki so last »Societe Generale«.

— g Jugoslavija na ženevski razstavi. V Ženevi se je otvorila velika razstava v korist tamkajšnjega Osrednjega dobrotnega odbora. Po zaslugi našega konzula Petroviča ima naša država na razstavi poseben oddelek. Razstavljena je domača obrt in narodna umetnost: čipke, keramični proizvodi, igrače iz Škvenije, narodna vsevne in id. Razstavljene predmete so vzbudili splošno priznanje.

— g Priglasitev zasebnih žrebecev k licencovanju. Na podstavi zakonitih predpisov o licencovanju žrebecev se razglasa, da morajo lastniki žrebecev, ki nameravajo v prihodnji plenarni dobi amuštati svoje žrebee za plemenitev tujih kobil, priglasiti te žrebee najpozneje do 15. decembra 1921 pri onem okrajnem glavarstvu (politični ekspozituri, mestnemu magistratu) v čigar okolišju je žrebec postavljen. Pri priglasitvi žrebea, ki se izvrši pisмено ali ustneno, se mora obenem naznaniti: a) ime, priimek in bivališče žrebečevega lastnika, b) pasmo in rod, starost in barvo, kakor tudi kraj, v katerem stoji žrebec. Opozorja se, da se za žrebee toplotkrvni pasem pod štirimi leti in za mrzlotkrvne žrebee pod tremi leti splošno ne daje dopustila za spuščanje Svoječasto se bode razglasilo, kje in kdaj bo pregledovala komisija priglasene žrebee in dajala dopustilo (licenco).

— Pospeševanje domače čipkarke obrti. Opozorjamo na trgovino s čipkami, ki izvira iz naše domače obrti. Glavno delo v tem oziru opravljajo organizacije čipkaric v Sloveniji: Osrednja čipkarica zadruga v Ljubljani, Stari trg 2, 1. Zeleti bi bilo, da bi občinstvo uvidelo, da treba nalintenzivneje podpirati razcvit domače produkcije. Čipkarica zadruga ima sedaj 10 poslovalnic, katere se nahajajo na Ogorinskem in Notranjskem. Naročila sprejema zadruga pisarna v Ljubljani, Stari trg 2, 1. vsak delavnik od 9.—12. in od 15. do 18. in sicer po vzorcih, ki so v pisarni na vpogled. Nekateri vzorci se lahko takoj kupijo, drugi se po izbiri naroče. Klekane čipke so brez konkurence v vsakem oziru, trdne in lepe, izdelane iz najboljšega lanenega sukanca ter tako priljubljene, da ni dosegal zadruga izgubila niti enega naročila, ki je enkrat kupil pri njej. Kot »idrijske čipke« vživalo svetoven sloves. Zadruga dobavlja izdelke v celo Jugoslavijo, na Francosko in je sedaj celo z Ameriko v najbližnji kupčiji. Opozorjamo pri tej priliki na ponarejene čipke, ki so na vidos podobne pristnim od Osrednje čipkarke zadruge ter krožijo brez firme, a so la bombažastega sukanca, ne drže dolgo in tudi nimajo tistega značilnega leska kot čipke iz lana. Osrednja čipkarica zadruga nima samo namena negovati dobrot obrti, nego tudi ohraniti izdelkom dober glas, zato opozorjamo pred nakupom ponarejenih nepristnih čipk. Trgovcem in posređovalcem dajmo zadruga znaten popust.

— g Muožina živine v Srbiji in Crngorici. Po zadnjem popisovanju živine v Srbiji in Crni gori se nahaja tamkaj: 1.630.000 goveje živine, 48.000 bikov, 147.000 konj, 10.000 mul, 823.000 svinj, 3.600.000 ovac, 15.000 koz in 5 milijonov perutnine. Poleg tega se nahaja v Srbiji in Crni gori tudi 222.000 čebelnih panjev.

— g Nova direktna proga Split-Amerika. Parobrodna družba »Jugoslovenski Transatlantiki«, ki je kupila tri parnike bivšega »North German Lloyd« z 8000—10.000 ton in ki se sedaj popravljajo v Glasgowu, uvede s koncem leta redno progo med Dalmacijo in New Yorkom. Parniki bodo vozili pod jugoslovensko zastavo.

— g Tranzitni promet preko Soluna. Atenski listi »Pročajo«, da je naš poslanik Zivojin Baluždić odpotoval v Solun v svrhu proučevanja tranzitnega prometa preko Soluna.

— g Prost uvoz v Romunijo. Iz Beograda javljajo, da je dovolila romunska vlada prost uvoz iz naše države. Uvoz se bo zacarilil po novi uvozni carinski tarifi, ki je zvišana od 20 na 50%.

— g Strčenje italijanskega državnega deficita. Kakor poročajo iz Rima, se je sklenil državni deficit za proračunsko leto 1921—22 od 5 na 2 milijardi litr.

— g Odpovedana trgovinska pogodba med Francijo in Italijo. Iz Pariza javljajo: Francoska vlada je odpovedala francosko - italijansko trgovinsko pogodbo, ki je bila sklenjena 1. 1898 in velja do 31. januarja 1922. Med italijansko in francosko vlado so se začela pogajanja, da se sklene nova pogodba. Francoska vlada je morala odpovedati sedanjo pogodbo, ker ni več odgovarjala načelu največjih ugodnosti, na katerem temelju je bila sklenjena. Italija je bila namreč večkrat znatno povišala carinsko postavko, tako da je bila Francija prisiljena, odpovedati to pogodbo. Dokler se ne sklene nova trgovinska pogodba, je francoska vlada predlagala italijanski vladi »modus vivendi«, s katerim naj bi se uredili trgovski odnosi med Francijo in Italijo do definitivnega odobrenja nove pogodbe.

— g Lloyd George o gospodarski krizi. Ministrski predsednik Lloyd George je pri svojem govoru, ki ga je imel v mestni hiši (Guild-hall), izjavil med drugim nastopno: Dasi je nebo še vedno nejasno, menim, da je najhujša v gospodarski krizi prešlo in da bliža zboljšanje. Trgovina, ki se je po vojni ustavila v vseh državah, se zopet oživlja. Temelji kreditov Velike Britanije so ostali trdni in nepoškodovani. Nikdar se nismo vrgli v nespametno inflacijsko politiko. Tada celo oni, ki so to storili, bodo prišli preko tega, ker blaginja delovnega ljudstva vedno ostane. Angleški izvoz meseca oktobra je bil najboljši od marca.

— g Davek na vojne dobičke v Bolgarski. Iz Sofije poročajo, da je izvršena revizija vojni dobičkov v desetih okrajih. Sestavljenih je 1325 aktov, nabralo pa se je še 27.403.480 levov davka na vojne dobičke.

— g Monopol na vžgalice v Italiji se odpravi. Iz Rima poročajo, da namerava finančno ministrstvo odpraviti monopol na vžgalice, pač pa bodo morale tovarne vžgalice plačevati državni primeren davek.

Dnevne vesti.

V Ljubljani, 14. novembra 1921.

— Sprejem pri pokrajinskem namestniku. V torek 15. novembra 16. t. m. g. pokrajinski namestnik ne sprejema, ker je službeno odsoten iz Ljubljane.

— Niso proti državi! Klerikalni listi, na čelu jim »Novi čas«, sistematično rujejo proti državi. Dan za dnem poročajo članke in beleške, v katerih naravnost na lopovski način izpodkopavajo ugled državi in širijo mržnjo proti vsemu, kar je v zvezi z njo. Ako se to dejstvo konstatira in podpre z dokazi in citati, takrat ti klerikalni pošteni hinavski zavijajo oči, češ da ni bolj pošteni in navdušenih državljanov kakor so oni, da ne goji nihče večje ljubavi do Jugoslavije, kakor oni in da samo iz velike ljubezni do države opravljajo stvarno kritiko, hoteč s tem samo koristiti državi in narodu. A koliko je verjeti tem klerikalnim trditvam, se lahko vsakdo prepriča v teh listih. Vzemimo klerikalno novostrojarski »Novi čas!« Ko je naša valuta v Curlihu padala, je Gosarjevo glasilo dan za dnemv priobčevalo »izvirna« poročila iz Curliha o padanju naše krone in našega dinarja ter papirčično to svoje poročilo z najnesramnejšimi opazkami in komentarji, napovedujoč finančni bankrot naši državi. Čim pa se je naša valuta na tujem trgu opomogla ter jela zopet naraščati, so mahoma izostala v »Novem času« ta borzna poročila in list ni smatral za potrebno, da bi svoje čitatelje obvestil ne samo, da ne pada več kurza naše valute, marveč da se celo vidno in nevzdržno boljša ter narašča. Danes je na primer naša krona, in sorazmerno seveda tudi dinar, v Curlihu poskočila na 180. Stavimo, da Novi čas danes ne bo imel te vesti. In zakaj ne? I no... Pa naj še kdo pravi, da so klerikalni listi proti državi!

— SKS in občinski svet Ljubljanske. Kakor izvezo, je občinski svetovalec SKS g. Melik javil stranki, da odlaga svoj mandat v Ljubljanskem občinskem svetu. Na njegovo mesto pride njegov namestnik g. inž. Kosmač.

— Jugoslovanska českoslovaška liga je imela včeraj svojo prvo sejo. Za tajnika je bil izvoljen g. dr. Arnošt Brilej, za blaginajnika pa g. ravatelj Hanuš Krofca. Nadalje se je v okviru odbora izvolil gospodarski, kulturni in žurnalistični osek. Za predsednika kulturnega odseka je bil izbran g. Viktor Zalar, za predsednika žurnalističnega odseka g. Fran Govekar, za predsednika gospodarskega odseka pa g. Ivan Mohorič.

— Slovensko republikansko stranko snuje bivši urednik dr. Šusteršičev »Resnica« Jože Petrič, ki nadaljuje Šusteršičevo politiko v »Autonomizmu«, kateri list sedaj urejajo Petrič, se da spati Radičeva — slava, za to hoče tudi on na dr. Šusteršičev ukaz iz Voldersa proglasiti republiko — Slovenijo. Za bodočega predsednika slovenske republike je določil bivši nekronani vojvoda kranjski dr. Šusteršič, za njegovega ministrskega predsednika in ministra zunanjih del pa bivši profesor in bivši uradnik beogradskega preshiroja Jože Petrič. O razdelitvi ostalih portfeljev v bodočem slovenskem republikanskem ministru se vrše še pogajanja.

— Popolna demobilizacija. Vojni minister je izdal na vsa vojaška poveljstva naredbo, naj se odpuste domov vsi vojakanci, ki so bili pozvani na šestdesetdeske vojaške vaje. Na meli Madžarske ostanjejo še gotove čete, ki so rekrutirane iz mirovnega stalnega kadra.

— V važni stanovski zadevi se sklicuje sestanek članov »Slov. zdravniškega društva« v Ljubljani na med. oddelku prim. dr. Jenka v četrtek dne 17. t. m. ob 5. popoldne. Odbor.

— Poroka. Gospod Josip Dolanec, urednik in podvodja Dop. urada pokrajinske uprave za Slovenijo, se je danes zjutraj poročil z gosposko Miroslavo Kotnikovo. Bilo srečno!

— Smrtna kosa. V Ljubljani (So. Siski) je umrl oficial dr. žel. g. Josip Urbanec. Blag mu spomin!

— Zalni kolek družbe sv. Cirila in Metoda in tudi drugi, ki jih je ta družba založila, se vedno prodajajo v trafikah v Selenburgovi ulici, na Kongr. nem trgu in na južnem kolodvoru. Slovenci in Lovenke, ne zabite se posluževati teh kolekov, ker s tem podpirate našo važno školsko družbo!

— Cene kruha. Danes v ponedeljek zvečer se vrši na mestnem magistratu seja občinskega odbora za pobiranje cen, na kateri se bo sklepalo o določanju cen kruha za bodočnost. V praksi se dosedanjih cen nikdo ne drži. Res je, da se moka od dne do dne dražji in v tem oziru ne bo moglo občinske odbore mnogo ukreniti. Pač pa bi lahko mnogo ukrenila mestna uprava, ki je za Ljubljano, vlada pa za celo državo, če bi pravočasno poskrbela za nakup moka na debelo in jo oddajala mojmstrom po primerni ceni pod pogojem, da se pošteno drže določenih krušnih cen.

— Otvorjen promet z Madžarsko. Ravnatelstvo Južne železnice razglasi: Jutri 15. novembra se zopet odpre promet z Madžarsko preko Kotoribe.

— Na globo 115.000 kron je obsojila finančna oblast v Ljubljani znanega nemškutarskega odvetnika dr. Jurischa v Mariboru, ker je pri obdajanju kupne pogodbe za Gehringovo hišo v Mariboru, ki jo je kupil zlatar Glumac, navedel lažnjive podatke.

— Sprememba imena. Pokrajinska vlada za Slovenijo, oddelek za notranjo

zadeve je dovolil s odlokom dne 29. okt. 1921. št. 31388 rodbini Olfacio (Olfacio) spremembo rodbinskega imena v slovensko ime Ušeničnik.

— Obratno ravnanje Južne železnice Ljubljana do nabavilo za svoje službenice ca. 800 dolgih in 1500 kratkih kožu-hov s sukneno prevleko. Interesentje naj predložijo svoje oferte obratnemu ravnanstvu, odd. III/4 Ljubljana, kjer dobijo potrebna navodila.

— Gremil trgovcev v Ljubljani obvešča vse svoje člane, ki so glasom obrtnega lista, odnosno od 1. januarja 1916, dalje glasom koncesijske listine upravičeni za trgovino z mlekom, da si smejo mleko nabavljati, kjer hočejo in niso prav nič vezani na razglas tržnega nadzorstva z dne 9. novembra t. l., ker je le-ta brezpredmeten in protipostaven.

— Štiridesetletnico svoje poroke sta včeraj slavila v Logatcu g. Anton de Gleria in njegova gospa soproga v krogu svoje rodbine. Jublanta sta vzgojila vse svoje otroke v vrlo narodnem duhu. Se na mnoga leta!

— O mestni mlekar. Pišejo nam: Če Ljubljana hoče, da preneha sedanja mizerija mlečne aprovizacije, da postane neodvisni od nebroj zakonitih veržnikov z mlekom, ki na vsako kontrolo odgovori z bolkotom trga, in vsako pomankanje izrazi v navijanje cen, ki se na tihem plačujejo, je jasno, da mora imeti mestno mlekarico, če hočemo veljati kot mesto, ki stremi za napredkom. Vseled nesnažnosti z ravnanjem mleka in neopučenosti na deželi, se mora mleko v mestu osnažiti vseh bakterijskih in drugih primesi, kontrolirati na kakovost in šele potem oddati konsumentu. To je predpogoj in se ne da na njem ničesar preobčati. Ker mesto ne more iz materialnih in še bolj tehničnih ozirov napraviti lastne mlekarne, jo moramo napraviti na podlagi dela redkih naših strokovnikov na tem polju, ki se jim je še posrečilo ohraniti eksistenco do danes. Naivno je pa, če mislijo pri uredništvu nekaterih listov, do bodo oni dik-tirali privatnim družbam, ki imajo plemenite namene in hočejo nekaj koristnega ustvariti. Kapital igra še vedno glavno vlogo, čeprav nekateri hočejo delati brez nje z govorjenjem na ulico. Pri tehnični izvedbi naj se posluša edinole naše strokovnjake na tem polju. Na vsak način pa je treba preprečiti, da bi ustanova mestne mlekarne na nevarnih tleh propadla vsled tega, ker to morda ni všeč kakim političnim stranki, ki hoče organizirati v zgolj strankarske namene mlekarstvo v naši pokrajini, kar je le prazno obznanje, ker iz nič se ne da napraviti nič, mi pa moramo delati na tem, kar je. Svetujemo mnogo več premisleka vsem zagovornikom in nasprotnikom, posebno pa nekoliko strokovne orientacije. Interesi pri prekupev nam vendar ne smejo biti sveteljši nego vse ostalo.

— Dvadeset ustanov po 100 kron za obubožane ljubljanske obrtnike ima oddati magistrat. Prošnje je vlagati do 5. decembra 1921. Podrobnosti, kdo ima pravico in kakšne morajo prošnje biti, je izbrati iz razglasa, ki je javno nabit na magistratu.

— Barako proda Gospodarska komisija za stvarno demobilizacijo ob Vodovodni cesti na ljubljanskem polju. Cenjena je na 18.000 K. Pismene ponudbe z navedbo cene je vpslati do 25. novembra 1921.

— Vporaba starših živinskih potnih listov. Delegacija ministrstva financ v Ljubljani objavlja uradno: »Finančno ministru je dovolilo, da se smejo do 1. januarja 1922 uporabljati še starš živinski potni listi s pogojem, da se jih dokolkuje do vrednosti po tarini postavki 110 začasnega zakona o državni trošarini, takah in pristojbinah z dne 27. junija 1921 (Uradni list št. 100) in da oblastvo kolke uniči in pristavi predpisano ključavo.«

— Razpisna tobažna trafika. Do dne 25. novembra se razpisna tobažna trafika v nastopnih krajih: v Zaklju št. 19 v ptujskem davčnem okraju; v celjskem davčnem okraju: v Vinah št. 33 in v Zavrhu št. 26; v Kobiljah št. 31, 41 in 167 v dolinjedavčnem davčnem okraju (te tri trafike se združijo v eno samo novo trafiko); v mariborskem davčnem okraju: v Račah št. 37, v Smolniku št. 22 in v Spodnjih Bočah št. 3; v prevalljedavčnem davčnem okraju: v Črni št. 10, v Črni št. 60 in v Koprivni št. 3; v davčnem okraju Murska Soba: v Lemerjah št. 1 ter v Murski Sobi št. 34 in 111 (obe trafiki se združita v eno samo novo trafiko). Natančnejši razglas o razpisu trafik je objavljen v »Uradnem listu« št. 134.

— Napad na cesti. Andrej Kuhar, posestnik s Klemenčevega pri Kamniku, se je vračal iz Kranja proti domu. Na potu se mu je pridružil Nace Skar-nar od Sv. Ambroža nad Cerkljami. Kmalu sta se začela prepirati in Slatnar je pri tem udaril Kuharja s nekim topim predmetom po glavi in desni roki. Kuhar je mreno poškodovan.

— V roko se je vrezal. Leopold Eržen, mesarski vajenec pri Košenini, se je na klavnici pri delu vrezal v desno roko.

— Aretacija vlomilca. Drzen tržaški svedrovec, 40letni France Seles je malomarno, a nekam sumljivo stikal okoli tovarnih vozov na glavnem kolodvoru, bil je po hrbitu ves bel od moka. Straže so ga vprašale: »Kaj delate tu? Ali nosite moko?« Seles osorno: »Ne! V imenu zakona so ga odvedli na policijo. Tam so imeli že zbran lep material njegovih vlomov.« Zakaj imate suk-niči na hrbitu bel od moka?« Seles: »Zakaj? Ponoči sem spal v vagonu,

kjer je bila popreje moka!« Mu niso verjeli, pač pa dognali, da je Seles kradel vreče moka. V zadnjih dneh je Seles izvršil ponoči pet drznih vlomov.

Kultura.

REPERTOIR NARODNEGA GLEDALIŠČA V LJUBLJANI.

Drama:

Ponedeljek, 14. novembra: Revizor. C. Torek, 15. novembra: Zaprt. Sreda, 16. novembra: Komedijska zmešnjav. B. Četrtek, 17. novembra: Revizor. Izven. Petek, 18. novembra: Komedijska zmešnjav. D.

Opera:

Ponedeljek, 14. novembra: Zaprt. Torek, 15. novembra: Rigoletto. A. Sreda, 16. novembra: Evangeljnik. D. Četrtek, 17. novembra: Carmen. Petek, 18. novembra: Zaprt.

— »Zbornik znanstvenih razprav«. Pravkar je izšel 1. letnik »Zbornika znanstvenih razprav«, ki ga izdaja profesorski zbor juridične fakultete v Ljubljani v samozaložbi, z naslednjo vsebino: 1. prof. Bilimović: »Ne-koliko misli o narodnogospodarski ve-di. 2. Prof. Dolenc: »Pravosodstvo pri novomeškem inkorporiranem ura-du nemškega viteškega reda v letih 1721 do 1772.« 3. Prof. Jasinski: »Kaj je najpotrebnejše za slovensko primerjalno pravno zgodovino?« 4. Prof. Krek: »Pomen rimskega prava nekdanj in sedaj.« 5. Prof. Kušej: »Codex iuris canonici in njegov pomen za cerkev in državo.« 6. Prof. La-pajne: »Količinske norme civilnega medpokrajinskega prava v kraljevini SHS.« 7. Prof. Pitamic: »Nove smeri v pravni filozofiji.« 8. Prof. Sku-movič: O dokazni moči trgovskih knjig.« 9. Prof. Škerlj: »Uredba o zaščiti industrijske svojine.« Knjiga se nanaša pri vseh knjigarnah v Ljubljani ali naravnost pri dekanatu juridične fakultete.

— Po Ljubljani se širilo govorice, da so vstopnice za žalni koncert Glasbene Matice, ki se vrši danes v ponedeljek, 14. t. m. ob 20. zvečer v Unionski dvorani, že razprodane. Odbor Glasbene Matice opozarja slavno občinstvo, da so te govorice popolnoma neosnovane in morda zasledile tudi gotov namen. Sedeti za to žalno prireditve so v predprodaji v pisarni Glasbene Matice, Gosposka ulica 8, I. nadst. In to danes v ponedeljek ob 10. do 12. in od 3. do 5. pop.

— Vstop k mladinskim koncertom Glasbene Matice je z vstopnico dovoljen izključno le mladini in od šolskih vodstev določenemu nadzorstvenemu osebju. Prenos vstopnice na druge osebe je prepovedan in bo takim osebam vstop v dvorano zabranjen.

— Unionska dvorana je za žalni koncert Glasbene Matice žalni prireditvi primerno dekorirana. Občaj je, da pri takih resnih prireditvah opušča občinstvo ploskanje in odobravanje. Posebno bi bilo to želeli še med posameznimi odstavki »Opelac«, ki tvorijo vsi skupaj harmonično celoto.

— Vihar v Mestnem domu. Snoči ob 20. je bil v Mestnem domu recitacijski večer, katerega so priredili mladi našli pesniki futuristične smeri. Bil je zanimiv vihar, kar je prišlo do resnih kontravert med g. Podbevškom in najmlajšo strujo. Glede tega idejnega raz-dora so nam poslali gg. Fran Onič, Vladimir Premru in Bartol Stante sledečo izjavo, ki jo priobčujemo v informacijo našim kulturnim krogom: »Izjavljamo v imenu svojih dveh tovarišev, današnjih recitatorjev, ter v svojem imenu: Mi najmlajši smo pristijeni, ker se razme-re do sedaj še niso odstili, da k izra-ženjem Antona Podbevške na dosedanja recitacijskih večerih izrečeno slede-de: Z njegovimi izjavami, ki nosijo na sebi znake programa, se nikakor ne strinjamo, ker smatramo v ustvarjanju vsak program odveč, posebno pa se ta-kega, ki je le matematično preračunje-va kombinacija citatov. Konstatiramo, da je erazmova poga na kulturi sloven-skega naroda in na kulturi človeštva suha, da se uveljavljajo taki pojavi akrobaticizma. Vse to preračunjevo me-tenje v arno javnosti v svrhu lastne reklame smatramo dostojno kekega Zonelerja, ker duševni razvoj ne pozna artističnih ekvov. Na njegova eventu-alna vprašanja in napade odgovarjam« z našim vstvarjenjem, kajti to je edina beseda nastvarajočega duha.«

Društvene vesti.

— III. medicinski ples. Društvo jugoslovenskih medicincev v Ljubljani priredi v soboto 19. t. m. III. redni medicinski ples v zgornjih prostorih Narodnega doma. Vstop le proti vabilu.

— Plesni tečaj ženskega telovadnega društva se pričnejo v sredo, 16. t. m. v li-celski telovadnici in sicer v sledečem re-du: I. Klasični ples: vsak delavnik od pol 8. do pol 8. zvečer. II. Otroški tečaj: v sredo od tritret na 6. do 7. zvečer. III. Naraščaj: v ponedeljek od 6. do 7. zvečer. IV. Ojienke: četrtek od 6. do 7. zvečer. V. Dečki: petek od 6. do 7. zvečer. VI. Uradski ples: torek od četr na 7. do pol 8. zvečer. V ponedeljek, 14. t. m. se po-izve v telovadnici na II. dr. gimnaziji od pol 6. do 7. zvečer h kateremu oddelku se je dodelilo posamezne priprave. Isto-časno se lahko dobi vsa druga polsnila. Prispevek za klasični ples znaša mesečno K 300, ni pa obvezno posecati dnevno tečaj.

Kolekcijske pisane z žalnim kolekom v kurši Družbi sv. Cirila in Metoda!

Najnovejša poročila.

RAZPRAVA O ALBANSKIH MEJAH.

— Zeno. 14. novembra. (Izv.) Razprava o ureditvi albanskih mej v Zvezl narodov je določena na 16. t. m. Anglija vztraja pri mejah izza leta 1913.

VOLILNI ZAKON.

— Beograd, 22. novembra. (Izv.) Ministrski svet je danes razpravljaj o volilnem zakonu za skupščino. Načrt zakona se izdela po načelu propore. Uvedo se državne liste po strankah.

ZMAGA JUGOSLOVENSKE AKADEMSKE OMLADINE NAD SEPARATISTI.

— Zagreb, 14. novembra. (Izv.) Včeraj dopold. so bile na univerzi zanimive volitve, ki so nam poka-zale, kako globoko je že prodrla ideja državnega edinstva in popol-ne celokupnosti v akademskih kro-gih. Treba je bilo voliti nov upravni odbor Jugoslovenskega akadem-skega podpornega društva. Pred-sednik tega društva je po starih akademskih pravicah obenem re-presentant akademске omladine napram akademskim oblastem in javnosti. Separatisti so se za te vo-litve skrbno pripravljali. Razpredli so žilavo agitacijo od člana do člana in skušali v koalicii s klerikalci z naskokom dobiti upravo društva v svoje roke. Glasom društvenega seznama je bilo volilnih upravičen-cev 1350. Od teh se je volitve ude-ležilo 1029. Absolutno večino je do-bil združeni jugoslovski blok. Ju-gosloveni, tvorci ta blok, privada-jo demokratski in socialno-demo-kratski stranki, dalje skupini »Selo« in »Janušić«. Ta blok je dobil 547 glasov. Hrvatski separatistični blok, obstoječ iz Radičevcev, frankov-cv in zajedničarjev je dobil 277 glasov. Klerikalci (Domagoj) so do-bili 123 glasov in neodvisni Trumbi-čevi Dalmatinci 77 glasov. V upra-vo je bilo na podlagi proporeca iz-voljenih 14 članov jugoslovenskega bloka, 6 separatistov, 4 klerikalci in 2 neodvisna.

RAVNOTEŽJE V NAŠEM BUDGETU.

— Beograd, 14. novembra. (Iz.) V finančnem ministruvju sistema-tično izdelujejo načrt naše finan-čne politike, kako doseči v budgetu popolno ravnotežje. Sedaj razprav-ljajo o načrtu zakona glede davka na imovino, ki bi znašal 1 do 3 od-stotke. Del dohodkov tega davka se ima odkazati v kritje dolga pri Narodni banki, del pa za bilancir-anje budgeta pro 1922.

ODZIV NA MOBILIZACIJO NA ČE-SKOSLOVAŠKEM.

— Praga, 13. novembra. V proračunskem odseku je izjavil minister za narodno obrambo, da se je odzvalo na Českoslovaškem mobilizacijskemu po-zivu v vseh deželah povprečno 90% obvezancev. Glede vprašanja nem-skih častnikov je izjavil minister, da je bilo od 70.000 prijav že štiri petine rešenih in da je čisto naravno, da bo treba odpustiti velik del častnikov, ker Českoslovaška ne potrebuje toliko častnikov.

ODPOVED ITALIJANSKO-FRANCOSKE POGODBE.

— Pariz, 13. novembra. Agenci-ja Havas poroča: Potrjuje se odpo-ved italijansko-francoskega tr-govskega dogovora. Ne gre za pre-kinjenje trgovskih odnošajev, mar-več za prilagoditev trgovine seda-njemu gospodarskemu položaju. Francoska vlada hoče uveljaviti tr-govsko pogodbo, ki bo za Italijo mnogo trša nego je sedanja.

BOJI MED FASISTI IN ŽELEZ-NIČARJI.

— d Rim, 13. nov. Predvčerajšnjim in včeraj je prišlo še do ne-katerih malih incidentov med fašisti in nekaterih krajihi do streljaji. Vla-da je odredila najstrožje korake, da se obdrži mir in red, in storila vse mogoče, da bi se fašisti transporti-rali nazaj v kraje, od koder so došli. Odpeljali so se različni vlaki, na ka-terih so opravljali službo pristo-vojlci. Vrnilo se je tudi mnogo de-lavcev na delo in je upati, da se bo danes vzpostavilo v Rimu normalno življenje. Iz province prihajajo ve-sti, da vlada povsod največji mir in red in da železničarji stavkajo sa-mo v rimski pokrajini.

GENERALNI ŠTRAJK V RIMU.

— Rim, 13. novembra. Gen-ralni štrajk se nadaljuje. Ponavljajo se številni izgrezi. Število mrtvih in ranjenih narašča. Ko fašisti od-hajajo, pride pogostoma do krva-vih spopadov. Okoli 1000 fašistov se je odpeljalo s posebnim vlakom. Na postaji Orvieto je prišlo do in-

cidentov. 1 fašist je bil težko ra-njen. Posl. Farinacci je podal na ministrskega predsednika vpraša-nje, kaj misli storiti napram želez-ničarjem, ki so vzpizorili štrajk zbog fašistovskega zborovanja in ki hoče ukreniti napram onim železničarjem, ki vrše svojo službo ob ved-ni nevarnosti. V političnih krogih sodi, da rimski dogodki izpodkopu-jejo tla sedanjih vladi radi nienega kolebanja in prevelike obzirnosti do fašistov. Rimski dogodki pa so tudi povzročili vest, da bo kraljev-ska dvojica najbrže zopet odgodila potovanje v Trst.

WINDISCHGRATZ OBDOJEN NA 3 MESECE.

— Dunaj, 14. novembra. (Iz.) Kakor poroča »Montagszeitung«, je bil knez Ludvig Windischgrätz obsojen na tri mesece zapora, ker je brez potnega dovoljenja preko-račil českoslovaško mejo na svojem potu iz Pariza v Budimpešto.

ŽELEZNISKA NESREČA NA JUŽNI ŽELEZNICI.

— Ljubljana, 14. nov. Vseled velike zakasnitve sobotnega dunajskega brz-o, vlaka so se včeraj po Ljubljani razširi-le vesti, da je bila v soboto na postaji južne železnice Glognitz pri Dunajskem Novem mestu velika železniska kata-strofa in da so postali žrtve jugoslo-venski potniki dunajskega brzovlaka. O tje nesreči smo prejeli sledečo poro-čilo:

— Glognitz, 14. nov. (Izv.) Osební vlak št. 104, vozeč iz Mürzschlaga, je na tukajšnji postaji v soboto ob pol 2. dopoldne od zadaj zadel na stojeci to-vorni vlak. Lokomotiva in več vagonov je bilo razbitih. Neki železniški usluž-benec je na mestu obležal mrtve. Qd potnikov ni bil nikdo poškodovan.

Borze.

— Zagreb, 14. nov. (Izv.) Predbor-za. Devize: Pariz —, 20.—, Curih 50.—, 32.—, London —, 6015.—, Ber-lin 99.—, 101.—, Dunaj 4.20, 4.40, Pra-ga —, 295.—, Italija —, 10.25. Va-lute: dolar 254—255.

— Beograd, 14. nov. (Izv.) Valute: dolar 67.—, marka 51.—, leji 49.—, levi 45.—, Prega 75.—, Dunaj 1.20, Berlin 25.—, Milan 270.—.

— Curih, 14. nov. Cenilni tečaj predborzno danes deviza Zagreb 1.80. — Ljubljana, 14. nov. V zadnjih dneh so bili v Ljubljani in Zagrebu iz-vršeni milijonski zaključki za nakup nemške marke. Ker je marka dosegla skoro kurz naše krone, špekulirajo go-tovi krogi glede marke a hausse.

Narodna obrana.

— Operni orkester narodnega gledališča v Ljubljani je izročil Jugoslovenski Matice celoten svoj honorar v znesku 10.000 K, katerega je prejel isti za svoje sodelo-vanje pri proslavi 28. oktobra. Pokrajinski odbor Jugoslovenske Matice v Ljubljani sporoča ta rodoluben čin članov opernega orkestra slovenski javnosti, obenem pa iz-reka tem potom vsem članom svojo naj-globljejšo in javno zahvalo.

Raznoterosti.

• Sovjetska dekleta. V nekem lon-donskem listu pripoveduje neki Anglež, ki so je pred kratkim vrnili iz Moskve, zelo interesantne stvari o sedanjem ru-skem ženskem svetu. Najmanj tri četrti-ne ruskega ženstva živi v mnogoštevil-nih sovjetskih uradih, kjer dela bivša dvorna dama skupno z navadnim de-kletom, izobražena priletna dama pa iz-polnjuje radevoljna ukaze mlade komu-nistkinje iz najnižjega proletarijata. Vse pomagajo z združenimi močmi, da se povečujejo zmešnjave v labirintu bolj-ševske birokracije. Vkljub velikim raz-liki stanu in svetovnega naziranja pa so vse ljubke. Moskovske ženske so med najlepši na svetu. Naravna le-pota triumfira tudi brez toaletne umet-nosti, saj nimajo v Rusiji že tri leta nobenega blaga in modnih časopisov. Vkljub temu je ohranilo sovjetsko dekle eleganco in oblačenju. Toaleti si na-pravljajo iz starih zastorov itd. toda na-način, ki se zdi najnovejša moda. Sov-jetsko dekle, pa naj bi aristokratsko ali proletarsko, živi vedno v stanju za-ljubljenosti. Med uradnimi urami se go-vori samo o ljubezni in ljubimih. V ljubezni so obuške in priproste, toda prevarane, so obupane. Anglež meni, da je bilo zadnja tri leta v Rusiji več samomorov zaradi prevarane ljubezni kakor pa smrtnih slučajev vsled po-manjkanja.

• Bankrjev samomor. Iz Bukarešte javljajo da je 11. t. m. predsednik Uprave sveta Narodne banke izvršil samo-mor zaradi težkoč banke.

• Mizerija ruskih emigrantov. Nedav-no se je zgodil v Parizu nastopni slučaj: Ob Seini je razdeljeval starček reklamne listke za neki restavrant. Njegov ponos in nenavaden obraz sta vzbujala splošno po-zornost. Eden od pasantov se je ustvil pred starčkom, ga opazoval in se mu od-krite glave približal. Starček mu je položil mirno roko na ramo. Spoznala sta se. Ob-činstvo je kmalu na to zvedelo, da je star-ček bivši ruski general, mlad pasant pa njegov bivši poročnik.

Darila.

— Za Jugoslov. Matice sta darovala neimenovana iz neke kazenske poravnave 1000 K in 40 K. — Iskrena hvala! Pšenemajte!

Upravi našega lista so poslali za: »Jugoslov. Matice«. Gosp. Matija Kanič, trgovec v Crenšovcih v Prekmurju zbirko pri brožnikih na domačem prazniku (kolone) K 200.— in gosp. dr. Karel Gellingsheim, kazenski zagovornik v Kozjem K 50.— iz poravnave U 564/20. Skupno K 250.—.

»Vdovo na suhem bazarju ustreljevala Kromarja.« Obvezniki 4. čete dop. baona 40. p. p. »Triglavskog« darovali K 240.—.

»Slepe v Ljubljani«. Ob poroki g. Pepce Lavrenčičeve se je nabralo K 510.—. Srčna hvala!

Poizvedbe.

— Dne 8. t. m. se je izgubil pos. Doberman, ki sliši na ime »Pila«. Prosim, da ga pošten najditelj pripelje v buffet »Tivoli« proti nagradi.

Pristopajte k „Jugoslov. Matici“!

Glavni urednik:

Rasto Pustoslavšek.

Odgovorni urednik:

Ivan Podržaj.

Kaj je Eisafinid — to se zna!
Lekarnar Feller — Stabica.

Izjava.*

Podpisani pripravljali odbor »Orient« med. trg. sped. d. d. v Mariboru izjavlja na »Poslanec« (v Slov. Narodu z dne 6. novembra 1921.) Saveza špeditera Jugoslavije, sekcija Maribor, sledeče:

Besede, ki so nehoti dobile tako ostrino, da se nad njim spotika »Savez špeditera«, nimajo žallnega namena in niso ter ne morejo biti agitacijsko sredstvo proti »Savezu špeditera«, ker izražajo samo to, kar ima trgovski stan pravico povedati v obrambo svojih interesov.

Kakor imajo špediterji svojo stanovsko organizacijo, tako so si tudi industrijalci, trgovci in obrtniki iz svoje srede osnovali to družbo v prospeh

in zaščito svojih stanovskih interesov. Posebno se ne morejo odreči pravici, da med seboj in za svoje stanovske tovariše grajajo posebno nedostatk, izvirajoče iz zvez domačih špediterjev z inozemskimi in da skušajo potom lastne organizacije najti v inozemstvu take zveze, ki jih ne bodo izžemale.

Potemtakem ta osamosvojitve ne more in tudi ne bi agitacijski ali žallni napad na celokupno organizacijo »Saveza špeditera Jugoslavije« ali na njene posamezne člane in podjetnike.

»Savez špeditera« kot posebna stanovska organizacija naravno ni ne reprezentant trgovskega in industrijalnega sveta, ne tolmač njegovega mnenja. Nasprotno pa so v pripravljalem odboru d. d. »Orient« izključno le osebe, izhajajoče iz trgovskega, industrijskega in obrtnega stanu, ki varujejo svoje interese po svojih dosedanjih izkušnjah, ne da bi jim bilo treba poslušati se fraz.

Ker so ustanovitelji osnovane družbe sami trgovci, obrtniki in industrijalci tudi o »zavajanju« ne more biti govora; vprašanje poverenja vodilnih poslov se na rešuje in se je rešilo na načelih stanovskega in združniškega pokreta.

To izjavo dajemo tudi vsled tega, da vidi »Savez špeditera«, da nima opravka s kakšno konkurenčno tvrdko, temveč z osamosvojitvijo korakom trgovskega stanu.

Maribor, dne 11. novembra 1921.

Priljubljeni odbor.

* Za vsebino tega spisa je uredništvo odgovorno, kolikor določa zakon.

Kreditni zavod za trgovino in industrijo,

LJUBLJANA, Prešernova ulica šte. 5, v lastnem poslopiju.

Brzjavni naslov: Kredit Ljubljana. Telefon šte. 40 in 457.

Obrestovanje vlog, nakup in prodaja vsakovrstnih vrednostnih papirjev, deviz in valut, borzna naročila, predjmi in krediti vsake vrste, eskompt in inkaso menic in kuponov, nakazila v tu- in inozemstvo, safe-deposits itd.

Proda se peč

iz litga železa, skoro nova. Poljan-
ski nasip 50. b. 8168

Mebilirano sobo

s posebnim vhodom v bližini po-
šte 1886 trgovce. Plača postran-
ska stvar. Ponudbe pod »Soba
8181« na upravo Slov. Naroda.

Ježice

vsako množino kupuje Alojzij
Papež, trgovec, Sladka gora, p.
Smarje pri Jelšah. 8192

**Traino mesto
za
knjigovodjo**

Znatna trdnjava na veliko in malo
v večjem mestu Jugoslavije išče ob-
širnokrajnjem nastopu večjega samo-
stojnega in izvežbanega knjigovodjo.
Ponudbe z označbo plačilnih zahtev,
prepisih spricval in referencami je po-
sati pod šifro »Knjigovodja III-34«
na oglas. zav. »Interreklam
d. d.«, Zagreb, Jurjevska 31.
8188

Proda se

več hotelske opreme, postelj,
miz, stolov, kuhinjske in jedilne opre-
ve itd. Ozleda se pri Otton Dekter-
riču v Boh. Bistrici. 8190

Mlad, zdrav, pošten fant

s srednjo izobrazbo, kateri ima veselje
do lesne trgovine, se sprejme ta-
koj v službo. Naslov pove uprava
Slov. Naroda. 8182

**Stalno nameščenje
za
korespondenta**

Velika trgovina z železom na malo in
veliko v večjem mestu Jugoslavije išče
za čim skorajšnji nastop perfektnega
dopisnika za nemški in hrvatski jezik.
Železne stroke in stenografije veš-
tina o prednost. Reflektira se samo na
prvorazredno silo. Ponudbe z navedbo
plačilnih pogojev na »Interreklam
d. d.«, Zagreb, Hlca 21 pod šifro
»Dopisnik III-34«. 8189

**Božične in noveletne
razglednice**

na debelo in drobno pri
L. Pevalak, Ljubljana,
Židovska ul.

Površne suknjiče

iz črnega ali rujavega usnja pripravne
za lovce, sofarje, rotnike izdeluje v naj-
hitrejšem času Potočnik, Sečen-
burgova ulica 6, I., Ljubljana.
8194

Vesten pomožni

korespondent in knjigovodja
se sprejme takoj. Ponudbe pod
»Vztrajen« na Aloma Company anončna
dr. z o. z. Ljubljana, Kongresni trg 3.

**Sprejme se spretna, plačilna
natakarica**

za takojšnji nastop. Ponudbe pod »Pla-
čilna natakarica 8195« na upr. Sl. Nar.
8195

Krojaškega pomočnika

prvo moč, za velike kose, sprejme ta-
koj Joško Sušnik, Ljubljana,
Sv. Petra nasip 15. 8171

Stanovanje v Mariboru

(2 sobi, klet in podstrešje) najlepša lega
v parku zamenljiva z osakim v
Ljubljani. Ponudbe pod »Maribor
8170« na upravo Sl. Naroda. 8170

Sobo

s hrane ali brez nje v sredini
mesta ali na periferiji 1886 akademi-
k višjega sem. Ponudbe pod »Fil.
8169« na upravo Slov. Naroda. 8169

Ženitna ponudba!

Z mlado, inteligentno in simpatično
gospodično se želi poročiti mlad sim-
patičen uradnik z visoko plačo. Naslov
pove uravilstvo Slov. Naroda. Ponu-
dbe s sliko, ki se vrne, se prosí do
20. novembra 1921. Tajnost zadržana.
8174

Obvestilo.

Čenjenim naročnikom naznanjam, da
sem svojo delavnico z Dunajske ceste
št. 6 preselil na Gosposvetsko
cesto 16 (preje Marije Terezije cesta)
gostina pri Levu, dvorišče Karol
Miklavž, strgarski mojster v Ljubljani.

Miklavž je tu!

Popravljanje pumk in igrar.
Postrežba točna, cene zmerno. Jos.
Kušlan, Ljubljana, Nunska ul. 19, II.
8162

Proda se

finca, čisto nova
smoking obleka
zaradi odhoda k vojskom po nizki
ceni. Potočnik, Sečenburgova
ulica 6, I. 8193

Elektromotor

5-5 HP, 200 volt, 1210 obratov,
kompleten, kakor nov, iz medenega ma-
terijala, predam. Ponudbe pod »Mo-
tor 8163« na upravo Slov. Nar. 8163

**Okraski in svečke
za božično drevo**

na debelo in drobno pri
L. Pevalak, Ljubljana,
Židovska ul.

Spreten zastopnik

se sprejme. Ponudbe na upravo »Slov.
Naroda« pod »Tovarna 1921, 8175«.
8175

Sprejemem takoj

čevlarskega pomočnika proti
dobri plači. Sprejemem tudi vzienca,
že malo izvežbanega. Frano Šiferer,
čevlar, Skofja Loka. 8157

Gospodična

1886 službe kot natakarica. Ponudbe
pod »M. N. 380-8106« na upravo Sl.
Naroda. 8106

Stan

izrahi student tehnike, po možnosti s
posebnim ulazom eventualno i sa
poskromom. Ponudbe na upravo »Slov.
Naroda« pod »Tehnik 8109«. 8109

Kupi se

več vozov suhih češpeli za žganje
žgati. Ponudbe na Fr. Dekleva, Sla-
vina-Prestranek. Julijska Bene-
čija. 8148

Bela kopalna banja

dobro ohranjena, se kupi. Ponudbe
pod »Banja 8135« na upr. Slov. Nar.
8135

Gostilnarski Rotary

razmnoževalni aparat
skoro nov, se ceno proda. Jurčičev
trg 3, III. L. B. Od 12. do 2. 8131

Išče se korigoristinja

s prakso, večja slov. in nemške kore-
spondence in knjigovodstva. Ponudbe
pod »Pridna 8180« z navedbo zahtev
na upravo »Slov. Naroda«. 8180

Spedijska firma

Ludovik Ševar,
vd. na Ruketu izvršuje točno in najhit-
reje vse v to stroko spadajoče posle,
tudi oceaniziranje. 2535

Divjačino in perutnino:

zajce, srne, jelene, fazane, jerebice, di-
vje race, istotako piščance, kokoši,
goške, race, purle, purane itd. i
kupi v vsaki množini po najvišjih ce-
nah eksport perutnine in divjačine. E.
Vajda, Čakovec, Medimurje. Be-
zjavni neslov: Vajda Čakovec
Interurb. telefon: št. 59. 7926

**Bukovo oglje in
bukova drva**

tudi mešana kupim vsako množino.
Ponudbe pod »Oglje« na Aloma Com-
pany, anončna družba z o. z. Ljublja-
na, Kongresni trg 3. 8167

Prometni zavod za premož d. d. v Ljubljani
prodaja iz slovenskih premogovnikov

velenjski, šentjanški in trboveljski premog
vseh kakovosti v celih vagonih po originalnih cenah premo-
govnikov za domačo vporabo, kakor tudi za industrijska
podjetja in razpečava

la čehoslovaški in angleški koks za livarne in domačo
vporabo, kovaški premog in črni premog.

Naslov: PROMETNI ZAVOD ZA PREMOS d. d. Ljubljana, Nunska ulica 19.

Za inseratni del odgovoren Valentin Kopitar.

Psica

čiste nemške volje pa me, 3 in pol leta
stara, dobra čuvarka, se proda. Cena
200 D. Eg. Jeglič, Žirovnica, Gor.

Proda se

foto-rečni zložitljivi aparat z raz-
nim priključniki, jako dobro ohranjen.
Več se poizve pri: »Strela«, anončna
pisarna, Novo mesto. 8176

**Izvrstnega
: detajlista :**

za železno stroko išče ob čimprejšnjem
nastopu znatna trdnja z železom na
veliko in malo v velikem mestu Jugo-
slavije. Znatni mora popolnoma hrvatsko
in nemško ter mora biti posebno zane-
sljivo. Samo sile z večletno prakso in
spricvali trajne delavnosti in prima
referencami pridele v poštev. Ponudbe
z označbo plačilnih zahtev, prepisih spi-
čeval in referencami pod šifro »Detaj-
list III-34« na oglasni zavod
»Interreklam d. d.«, Zagreb,
Jurjevska 31. 8187

DRVA

bukova, hrastova, nad štiri mesece stara, kupi vsako množino
franko postaja izvozna trdnja. Ponudbe je vposlati pod »Drva«
na Aloma Company, anončna družba z o. z. Ljubljana, Kon-
gresni trg 3.

Proda se!

velika, prostorna, enonadstopna hiša v sredini Maribora, z 3. trgovskimi
lokalii, dvoriščno stavbo, lepim konjskim hlevom, veliko kletjo, lepim vrtom za
zelenjavo, in prtilična hišica, z velikim gospodarskim poslopjem, 10. mi-
nut od glavnega trga z 2 viti za zelenjavo, sadonosnikom, ter dva konja
skupno o opremo in vozmi, in 2 možni kravi. — Pojasnila daje trgovina na
glavnem trgu 4. Maribor. 8196

Financijera-kompanjona

za 700.000 do 800.000 dinara traži radnja galanterijska u Beo-
gradu. Javiti se na »Oglasni zavod« Beograd ulica Miloša
Velikog br. 11/1. 8173

Zimskih moških kaputa, ustera modernih
u više boja br. 44, 46, 48, 50 i 52

1 komad dinara: 300.

Na više znatno jeftinije šaljem poštom sa poštarinom po dinara:
310 komad. Kolonijalna radnja

Djordja Gavrilovića,

Kralja Petra 62. Telefon 143-

Usnjarjem priporočamo ribje olje
(Fleischtran). Zahtevajte oferte in vzorce.

Drogerija „Sanitas“, Celje. (Slovenija).

Zahvala.

Vsem spremevalcem mojega mučenik preblagega

Avguština

k zadnjemu počitku se najtopleje zahvalujem. Prav
posebno gg.: pokr. namestniku Ivanu Hribarju, pod-
preds. Baltiču, višjemu šols. svetu, delegaciji ministr.
financ, zastopnikom odd. pokr. vlade, polic. ravna-
telju dr. Guštinu, Vzajemni posojilnici, Kranjski hra-
nilnici, dr. Ravniharju, čast. duhovščini, vseučiliškim
in drugim profesorjem, zavodu slepcev, itd., ter daro-
valcem venecv.

Istočasno se zahvalujem vsem, ki so mi tako
mnogobrojno pismo ali ustmeno izrazili svoja so-
žalja predvsem pokr. namestniku g. Ivanu Hribarju
in drugim.

Milica Zajc, vdova rač. nadsvetnika.

Brez posebnega obvestila.

Marija Urbanc, roj. Polovšek, naznanja v
svojem in v imenu svojih otrok žalostno vest, da je
njen soprog oziroma oče, stari oče itd., gospod

Josip Urbanc

oficijal državne toleznišice

danes ponoči po mučni bolezni mirno izdihnil svojo
blago dušo.

Zemljski ostanki dragega pokojnika se prenese
v torek, 15. novembra t. l., ob 4. popoldne iz hiše
žalosti, Sp. Šiška, Kavškova ulica 272, na pokopa-
lišče k Sv. Križu kjer se polože k večnemu počitku.

Ljubljana, dne 14. novembra 1921.